

Partnerství a rodičovství

aneb spočívá stabilita rodiny v kvalitním partnerství?

Zamyšlení k tématu

Tak jako většina manželských a rodinných poradců a psychoterapeutů se i já setkávám z mnoha páry, kteří vyhledají naši pomoc při řešení svých problémů a krizí. Velmi záhy opakovaně zaznívá povzdech či konstatování toho, že dokud se jim nenarodily děti, dokázali si se svými problémy a krizemi poradit a zvládnout je. Byli vzájemně zamilovaní a jeden pro druhého důležití, nic jim nepřipadalo tak významné a nepřekročitelné, a motivem byla jejich touha být spolu. Když se narodily děti, naučili se dělat vše s ohledem na ně a velmi často jsou to právě děti, které uvádí jako důvod, proč chtějí současné krize a problémy nějak zvládnout. Jsme svědky toho, jak postupně klesá doba trvání partnerství, a zároveň stoupá význam a hodnota dítěte v dnešní době. Rodičovství je dnes jediná role v životě člověka, která je nezrušitelná. V průběhu historie lidské společnosti bylo rodičovství uskutečňováno téměř vždy v páru. Rodičovský pár byl základní jednotkou společenství a jeho ustanovení mělo jasně určená pravidla a rituály. Partnerství v průběhu historie bylo vždy zároveň automaticky vnímáno jako základ rodičovského páru. To mu zaručovalo jeho trvalost. Změny, kterými prošla společnost v oblasti sociálních a ekonomických podmínek, zcela zásadním způsobem ovlivnily uspořádání a možnosti partnerského soužití.

Myslím, že bychom nenašli člověka, který nějakým způsobem nerozumí termínu rodičovství. Otázkou je, zda se najdou dva lidé, kteří tomuto termínu rozumí stejně. I z rodiny, kde se totožným rodičům narodí více dětí, si každé z nich odnáší do života odlišný otisk vzoru, který je tvořen zcela individuální a neopakovatelnou směsicí pocitů a prožitků.

Podobně je to i s termínem partnerství. Jen opravdu málokdo (minimálně v mládí) pochybuje o tom, že je schopen vytvořit zdravý, funkční a potřeby uspokojující partnerský vztah s druhou osobou, kterou si pro tento účel dobrovolně zvolí.

Mimo jiné i na předešlé konferenci tohoto cyklu zaznívalo, že pokud partnerství nemá být krátkodobou záležitostí, založenou pouze na základě pomíjivé zamilovanosti, je třeba přijmout osobní závazek tento vztah zachovat a tím dorůst k lásce. Jak bylo výše řečeno, rodičovství je v současné době jediným rozhodnutím, které nelze zrušit. Závazek je tedy jeho podstatou a přijímá ho člověk v okamžiku, kdy se pro něj rozhoduje. Od samého počátku ho však každý

(otec i matka) prožívá odlišně a na každého klade jiné nároky. Rozdíly mezi pohlavím, které jsou v rámci společnosti stírány, tady s plnou silou vyvstanou. Zcela přirozeně, jak je jejich přirozeností.

Okamžikem narození dítěte vzniká situace, která pro každý pár znamená v určitém smyslu nový začátek. Opakovaně slyšíme od kulturních antropologů, hlubinných psychologů i sociologů to, že vztah mezi matkou a dítětem je pro lidskou rodinu ten zásadní. Vztah mezi rodiči vytváří ochranu tomuto zásadnímu vztahu a dosavadní rovnováha partnerství může být narozením dítěte výrazně narušena. Již první okamžiky setkání se partnerského vztahu s rodičovstvím se tak mohou stát pro dosavadní vztah ohrožujícími. Oba rodiče se ocitají v rolích, pro které v dnešní době nejsou žádné pevně stanovené normy, v rolích, které nemají oporu v jasně vymezených pozicích a úkolech. Dítě automaticky dostává z velké míry to, co doposud věnovali jeden druhému. Pozornost, péči a čas.

Absence jasně daného určení rodičovských rolí je v dnešní době nahrazena vysokou mírou očekávání. To jak vlastních, tak společenských. Je téměř nemožné uniknout nikdy nekončícím, experty vyslovovaným, radám, jak být dobrými rodiči. Málokdo z „expertů“ se stará o to, že tyto rady jsou často zcela protichůdné. Rozhodně nic jednoduchého z pozice rodiče vždy správně určit, kdy je účelem rady skutečný prospěch dítěte a kdy se jedná o čistě marketingový tah těžící z velké nejistoty a touhy rodičů v této roli dobře obstát. Jakkoli rodičovství bývá dnes plánovaným aktem, do života páru vstoupí s razancí a změnami, které mohou velmi překvapit a „rozdanými“ kartami výrazně zamíchat.

Budovat pevný a trvalý partnerský vztah vyžaduje hodně úsilí a mnohokrát odložené uspokojení. Hodnotu tomuto vztahu však musí opakovaně dávat a potvrzovat sami partneři. Jakkoli lidé touží po trvalých a uspokojivých vztazích, není toho mnoho, co jim může být oporou v okamžiku, kdy zjistí jak namáhavý a náročný úkol to je. Oproti tomu rodičovství nelze zrušit a hodnotu má ve své podstatě, kterou může člověk pouze postupně objevovat, poznávat a chránit.

V dnešní době individualismu a nestálosti není udržení pevného a stabilního partnerství snadný úkol. Svoji důležitost a nezastupitelnost má však ne jen z toho důvodu, že kvalita vztahů, ve kterých žijeme, se výraznou měrou podílí na osobním pocitu životní spokojenosti každého člověka. Kvalitní partnerský vztah je podle mého názoru jedním ze základních předpokladů zdravého rodičovství, které zcela nepochybně naplňuje jednu ze základních lidských potřeb. Pokud se podaří partnerům vytvořit a udržet vztah, ve kterém jsou

vzájemně vnímaví ke svým potřebám a jsou schopni se společně podílet na jejich naplňování, je pro ně v mnohém jednodušší naplnit své rodičovství způsobem, kdy děti své rodiče zažívají jako pozorné, pečující a láskyplné.

Celospolečensky je otázka kvalitního rodičovství zásadní a je proto víc než důležité se tomuto tématu věnovat a umožnit jeho diskutování na nejrůznějších úrovních. Domnívám se proto, že je třeba se z pozice manželských a rodinných poradců a psychoterapeutů zabývat tématem partnerských vztahů a jejich souvislostí s naplňováním kvalitního rodičovství. Ukazovat důležitost kvality partnerského vztahu pro schopnost člověka úspěšně naplnovat rodičovskou roli v situaci, kdy tato role není jiným způsobem jasně vymezena a určena.

V pořadí druhou konferenci z cyklu „Cesta a život partnerství v 21. století“ jsme se proto rozhodli věnovat právě tématu setkávání se partnerství a rodičovství v životě člověka, jejich vzájemnou souvislostí a dynamikou, která tyto vztahy ovlivňuje.

Jana Slavíková

manželská a rodinná poradkyně a psychoterapeutka
členka Prezidia AMRP - www.amrp.cz

PARTNERSTVÍ a RODIČOVSTVÍ
aneb *Spočívá stabilita rodiny*
v kvalitním partnerství?

FB: [@CaZP2019](https://www.facebook.com/CaZP2019)
Twitter: [#AMRPCZ](https://twitter.com/AMRPCZ)

